

České otázky na jihanské obchodní konferenci

Správce československého vyslanectví, Pergler promluví.

Baltimore, Md., 1. prosince. — Ve dnech 8. až 15. prosince, 1918, včetně, bude konati se v tomto městě desátý výroční Jihanský obchodní kongres, jenž předtím svou důležitostí a všestranností všechny až doposud pořádané. Celá řada vynikajících osobností amerických bude se na sjezdu podílet a bude to jistě shromáždění, jež vyvolá světovou pozornost.

Pro nás, Čechoslováky, je zvláště zajímavé, že část programu sjezdu věnována bude československým otázkám. Program československé sekce, jehož ředitelem je p. Charles Hall Davis, konatí bude se v Emersonu hotelu v úterý, dne 10. prosince.

Následující řeči budou předneseny: "Národní význam československého státu," etih. William Phillips, příručí sekretáře státu; "Majetková síla Čechoslováků na jihu ve vztahu k světovému obchodu," etih. Hugh M. Dorsey, guvernér Georgie; "Co Slováci vykonali pro Jih," etih. Westmoreland Davis, guvernér Virginie; řeč p. Karla Perglera, diplomatického zástupce československé republiky ve Washingtoně.

Není pochybnosti o tom, že o tuto československou sekci sjezdu vyvolán bude náležitý zájem a že bude mít značný význam pro navázání obchodních styků mezi československým státem a Amerikou.

Co Německo získá odstraněním vládců?

Washington, D. C., 1. prosince. — Jedním z dobrých důsledků německé revoluce, jež přinesl přímý prospěch všem německým občanům, je odstranění různých potentátů a potentátek z výplatní listiny národa německého. Odhaduje se, že to sníží ročně daně německého lidu nejméně o \$10.000.000. To je odhad velice mírný a je silně možné, že úspora bude daleko větší. Spojené Státy svému prezidentu a guvernérům neplatí ročně více než asi \$600.000. Nejvyšší "služba" v Německu placeno bylo bývalým císaři Vilému a sice skoro 20 milionů marek ročně, čili asi \$4.800.000. To jest asi \$400.000 měsíčně proti \$75.000 ročně, které platíme našemu prezidentovi. Bavorský král Ludvík Třetí získával apanáž v obnosu \$1.700.000. Na třetím místě našel se panovník saský, který získával jenom o několik tisíc více než miliónek dolarů. — Wuertembergský král musel spokojiti se jenom s půl milionem dolarů a vévoda brunšvícký jen asi s \$330.000 ročně. Badenský velkovévoda měl "civilní listiny" měl \$350.000 ročně. Jiní panovníci německých států byli na tom o něco hůře, ale jejich platy šly vždy do šesti čísle, tak že zkrát nemuseli. Krom toho všichni měli vysoké příjmy ze svých soukromých majetků, jež někdy "civilní listiny" převyšovaly. Tyto peníze lid německý uspoří. Služby, které býly nucen tak vysokými obnosy odměňovati, jsou zcela nepotřebné v moderních státech, kde veškerá správa spočívá v rukou zástupců lidem zvolených. Takoví občanští úředníci i za starého pořádku museli se o všechno starat a všechno vyřizovat a starosti panovníků otáčely se hlavně kolem zábav a radovánek.

Nebelova cena míru pro presidenta Wilsona

Grand Forks, N. D., 1. prosince. — Zvláštní depeše zdejším norskému časopisu Normanden z Christianie naznačuje, že Nobelova mírová cena pro rok 1918 může být udělena prezidentu Wilsonovi, který, dle sdělení depeše, nepochybně bude pozván k návštěvě norského kapitulu, aby přijal osobně tuto cenu. Dánská a švédská vlády mají taktéž v úmyslu pozvat k návštěvě presidenta Wilsona.

Americký tisk o T. G. Masarykovi

(Československá Tisková Kancelář.) Washington, D. C., 1. prosince. — The New Republic, jeden z nejvýznamnějších týdníků amerických, jenž kdysi velmi skepticky psal o možnosti utvoření československého státu, napsal v posledním svém čísle Masarykovi na rozloučenou tuto krásná slova: — "Československý stát, ustavuje se na svém historickém podkladě za presidentství Masarykova, jest jedinou republikou, jež projevuje instinkt vlastní velikosti! Co jest profesor Masaryk, svět ví. Bojoval po celý život boj za svobodu svého lidu. Bylo mu hoře ubližováno a byl krutě perzekutován. Viděl nejvyšší duše českého lidu proskribovány; cítil ve své duši plnou měrou útlak, jenž ležel na masách jeho krajanů, jež miluje s ojedinelou intenzitou odhodlanosti. Jestliže který živoucí člověk má se vypořádát za staré krivdy, pak je tím mužem Masaryk. Je-li kde ve světě oprávněn duch pomsty, pak byl by oprávněn pláč vdověvší minul takové muže horké vášně a spouštěl postavě klasické vznešenosti a moudrosti jako je Masaryk? Hvězdy na svých dráhách zjevňují bojovní pro Českoslovákii. Dlouho žij Masaryk, věčně trvej jeho republika!"

Lhůta pro sbírání Národní daně prodloužena

Hlavní výbor pro sbírání Daně Národní v Americe prodlužuje tímto prohlášením lhůtu vyměření pro sbírání Národní Daně a oznamuje svým odbočkám i přátelům, kteří se sbírání Národní Daně podjali, že Národní Daně bude sbírána až do 5. prosince, kterýmžto dnem se sbírky Národní Daně končí. Činíme tak proto, jelikož některé osady přihlásily se k Národní Daně v posledních dnech a jednak nemohly jim býti potřebné peníze dodány a jednak neměly by ani dosti času sbírku Národní daně provést. Se všech stran docházejí zprávy o pěkném, mnohde o krásném průběhu sbírek a je naděje, že naše sbírka stane se tím, co od ní očekáváno bylo. Doufáme, že naděje našich vůdců v Ameriku nebudou zklamány a prosíme své obětavé sběratele, aby učinili vše pro zdar naší akce.

Dnem 5. prosince uzavřeme sbírky a do polovice měsíce nechat všechny odbočky sdílet i sbírky vše spolu se všemi doklady, hlavně však utrhanými bloky a seřazenými archy zašlou na adresu Hl. Výboru pro Národní Daň, Bohemian National Alliance, 3734 W. 26th St., Chicago, Ill. — Tato adresa je společná jak pro Svaz tak pro Sdružení. Veškeré záležitosti totiž budou procházeti rukama sekretáře Hlavního Výboru, p. V. Beneše, který je předá pokladníkovi Národní Daně, p. F. Hájkovi.

Zasláno!

New York, N. Y., 25. listopadu. — Odjíždějící zpět k armádě a s touto do osvobozené vlasti, pokládáme sobě za milou povinnost pokřivovati veřejně československému lidu v Nebrascce, lowě, Montaně a Severní Dakotě za pozornost a přátelství, jež nám během našeho pobytu za nábojem dobrovolníků byly prokazovány. Jsme si plně vědomi, že sympatie Vaše platily nám co prostým členům armády, která pro svobodu jak drahé vlasti našel, tak i ostatního lidstva tolik vykonala.

V dohledné době vstoupíme na půdu svobodné československé republiky, kde budeme tlumočiti požadavky našemu lidu od jeho amerických bratří a sester a my doufáme, že Vy zde budete státi a podporovati naši revoluci až do vítězného konce. Na zdar!

FRANT. MÍČKA, adjutant 22. československého pluku ve Francii.

MICHAEL WIMER, četář 22. československého pluku ve Francii.

Nezaměstnanost hrozí německému Rakousku

Řím, 1. prosince. — Průmyslový život v německém Rakousku byl vyvráten z kořenů v tom okamžiku, kdy zastavena byla výroba střílna a zbraní. Německé Rakousko, hlavně továrny ve Vídni a Štýrském Hradci, soustředilo se na tento válečný průmysl, jednak z toho důvodu, že skýtal největší výtěžky, a jednak z tužby, aby hlavní zisky zůstaly v německých rukách. A tato chamtivost se zabarvením nenávisti národnostní a nedůvěrnosti se na německém Rakousku strašně nyní mstí. Předvodem tovarů na pokojné industrie stížen je nedostatkem surového materiálu. — Z toho důvodu hrozí německému Rakousku velká nezaměstnanost, jež zvýší se po propuštění vojáků domů. Rakousko potřebuje také uhlí. Poměry v Čechách jsou docela jiné. Zde pracovalo se na brzkém přetvoření tovarů na pokojné industrie již po řadu měsíců. Češi nemají sice také surový materiál, ale mají uhlí a mohou zahájit práci na takovém materiálu, kterého mají dostatek v zemi. Také Uhry jsou v tom mnohem lépe než německé Rakousko, sklizejí nyní trest za staré viny.

Odbočkám Č. N. S.

Pan Karel Zmrhal předseda vojenského sněmu českých vojsk na Sibiři, který prošel boji československých vojsk na Rusi a Sibiři, který prožil veskráž a protivstevs čtyř těžkých let našeho vojska v bývalé carské říši, bojoval v rakouských řadách, přešel do Ruska, bojoval v řadách naší revoluční armády, ten mladý muž přišel mezi nás. Prof. Masaryk uložil p. Karlu Zmrhalovi, aby projel české osady a promluvil o nás a o nesartelném tom pochodu československých vojsk Sibiři, aby pověděl to vše, nad čím udiveně zastavil se kulturní svět.

Vyzýváme naše odbočky, aby se hned bez odkladu přihlásily o přednášku p. Zmrhalovu. Podotýkáme, že lhůtu přednášky musíme sami určit, neboť p. Zmrhalovi, který má projeti Amerikou, nebylo by možno fidiť se dle přání osad. Prosíme tedy, aby osady řídily se dle možnosti jeho. — Jakmile nám oznámíte jeho přednášku, oznámíme i my, kdy bude přednáška konána. Učiňte náležitou přípravu, aby ve chvíli, jakmile se dovíte náležitě datum, bylo pracováno pro hojnou návštěvu. Pan Zmrhal je muž, jakého příležitost poslati mezi československý lid ještě jsme neměli. Doufáme, že příležitosti této bude plně využito.

Očekáváme vaše zprávy obratem pošty. Neboť nebude možno bráti v úvahu přihlášky, které by došly po delší době. Prosíme, vyřídte ihned!

Bohem. Nat. Alliance.

Německé Rakousko na trnitě stezce

Vídeň, 29. listopadu. — Parlamentní budova, jež poškozena byla rudými gardami dne 12. listopadu, je rychle opravována a připravována k přijetí delegátů německého Rakouska. Pověsti o protirevolučních spiknutích, netoliko bolševických, nýbrž i monarchistických, jsou stále v oběhu. Všeobecně má se za to, že nebezpečí bolševismu doposud neminulo. — Potravinová situace je dosti vážná. Je sice patrné, že v hotelích a restauracích možno získati jakékoliv potraviny tím, kdož jsou ochotni platit \$2,00 až \$5,00 za jídlo, ale chudina musí se spokojiti s rýží a makarony. Ve Vídni potravinová situace je horší nežli kdykoliv jindy v průběhu války. Ani na venkově není potravin dostatek, ačkoliv jsou tu poměry lepší, než ve velkých městech. Vídeňáci ale jsou dobrého ducha a mají svůj denní "heč," jakoby zůstal poměry, v nichž se ocitla říše, se jich ani netýkala. — Následkem zastavení práce ve zbrojovkách jeví se velká nezaměstnanost a ve čtvrtích chudiny velká bída je patrná na první pohled. Ceny všeho střížného zboží jsou úzasně vysoké a budou po tak dlouho, dokud nebude obnoven normální obchodní život a spojení s krajinami, kde textilní průmysl kvete. Značně to také bude spočívat na rychlosti, s jakou bude možno opatřiti surový materiál.

Rozpory mezi národy větší mohou k okupaci vojskem Dohody.

Paříž, 30. listopadu. — Je silně možné, že spojenci budou přinuceni zabratí značnou část střední a východní Evropy až do urovnání ligu národů četných nesází, jež stávají se stále vážnějšími. — Pro takovou okupaci by však nebylo třeba přílišného množství vojska. Stačí pouze zabratí důležité body, aby působeno bylo mravním vlivem na udržení pořádku.

Tím spojenci by netoliko udrželi v šachu bolševickou anarchii, nýbrž zastavili by i rozpory, které vyvstaly a mohou vyvstati v budoucnosti mezi jednotlivými národy. V přítomné době, vyjímaje vlády československé, není jedině pevné vlády na východ od francouzského a švýcarského pomoci. Stanovisko jednotlivých německých států je nejasné. Jihoslované a Italové jsou ve vážném sporu o upravení budoucnosti Adriaticku a nesnáze povstaly i mezi Chorvaty a Srby.

Mezi Poláky a Rusy či Ukrajině dochází nepřetržitě k bojům, zatím co židé po celé Evropě stěhují si do pogromů v Polsku. Rumuni jsou ve válece s Uherskem. — Mezi Čechoslováky a Uhry vyvstaly spory o Slovensko. Čechoslováci zaujali slovenské stolice v severních Uhrách a Uhři nemohou se sprátelet s myšlenkou, že něli by je vydati, když tak drahná léta z nich těžili a udržovali v nich Slováky jako otroky.

Uherský ministr války vydal rozkaz, aby Čechoslováci z některých těchto stolice byli vytlačeni, ale zdá se, že není vojska, ba ani vůle, aby vše ta se provedla. Německé Rakousko a Uhersko mají z Čechoslováků náležitý respekt a Dr. Otto Bauer, zahraniční ministr německého Rakouska, to bez mučení doznal ve svém projevu v minulých dnech, kdy pravil, že Čechové mají silnou a zkázenou armádu a proto je před nimi respekt v německém Rakousku i v Uhrách. Tato armáda je již schopna podepřiti požadavky československého státu v severních Uhrách.

Kdyby spojenci rozhodli se ku zabránění některých míst Evropy, okupace trvala by toliko do urovnání sporů. Rozhodnutí mírové konference v těchto sporech bude ovšem neodvratelné a vyplnění takového upravení bude vyneáno i brannou mocí, bude-li se toho jeviti potřeba.

Revolucionáři v Hamburgu jsou prý ve styku s bolševiky

Hamburg, 30. listopadu. — Německý zahraniční ministr, Dr. Solf, obvinil vojenskou a dělnickou radu v Hamburgu, že je v neodvislém spojení s ruskou sovětskou vládou. Toto obvinění založeno je na skutečnosti, že marišáci, mající v péči stanici pro jiskrovou telegrafii v Hamburgu, vyměňují nepřetržitě depeše s bolševiky, jichž zprávy promptně jsou otiskovány v časopise Die Rothe Fahne, jež je orgánem radikálních německých socialistů, za účely propagačními. Krajiní radikálové v Hamburgu kontrolují redakce nyní tento časopis, který mají v úmyslu věnovati propagaci bolševismu. Hamburger Echo, orgán sociálních demokratů, tvrdí, že dělnice v přistavišti a námořníci odpirají pracovati na lodích, jež mají býti vypraveny na cestu do Spojených Států pro potraviny. Spartakova skupina je prý zodpovědnou za snahy po vyvolání stávků. Berlínská zpráva oznamuje, že Spartakova skupina pracuje pro zřízení dělnické kontroly nad továrními podniky a zmocnila se již dvou velkých závodů.

Synagoga ve Lvově zničena požárem

Londýn, 1. prosince. — Jedno set židů bylo usmrceno při nedávných masakrech ve Lvově, dle depeš berlínský časopis, žijících kodaňským korespondentem Centrální novinářské kanceláře. Velké množství židů zabarikádovalo se v synagoze, jež byla zapálena. Na ty, kteří se pokoušeli uniknouti, bylo pak stříleno.

Předválečné dokumenty rakouské mají býti uveřejněny.

Berlín, 29. listopadu. — Německo-rakouská národní rada vede vyjednávání s vládou českou a vládou uherskou za účelem získání jejich spolupráce při uveřejnění diplomatických předválečných dokumentů a k vyšetření zodpovědnosti za vyvolání a vedení války, dle sdělení vídeňského korespondenta časopisu Vossische Zeitung.

V poslední době bylo zjištěno, praví korespondent dále, že bývalý císař nedávno vyzval si 1.500.000 korun na účet armády a do vážných obvinění ve spojení s vojenskými kontrakty zapleteni jsou arcivévoda Bedřich a jiné vysoce postavené osobnosti.

Diplomatické vyšetřování bude řízeno hlavně proti hraběti Berchtoldovi, jenž byl rakousko-uherským zahraničním ministrem v době vypuknutí války, a hraběti Otakaru Černínovi, pozdějšímu ministru zahraničních záležitostí. Hrabě Černín je obviňován, že zamítl bezvýznamně domnělé americké mírové návrhy na podzim roku 1917 a na počátku přítomného roku.

Odhalení, učiněná v Bavorsku, naznačují, že hrabě Tisza, tehdy uherský premiér, byl proti nepřátelskému znění rakousko-uherského ultimata Srbsku. Za to ale hrabě Stuerghk, rakouský premiér v té době, počínal si jako bezohledný diktátor.

Vídeň, 29. listopadu. — Toliko okamžitou pomocí spojenců bude rakouská republika s to zvednouti se z přítomného povážlivého povstání, dle náhledu Dr. Josefa Redlicha, bývalého rakouského ministra finančí, projeveného korespondentem amerického tisku.

Dr. Redlich projevil naději, že není tužbou spojenců ponechati rakousko-německou republiku v chudobě. Dostane-li prý se rakouským Němcům pomocí od spojenců, budou s to si později pomoci sami, ježto v zemi je dostatek rolníků a industriálních tříd, které jsou schopny obnoviti zase normální poměry. Na papíře sice zdá se, že německé Rakousko jest na mizině, neméně bude prý opět schopno platiti svoje dluhy.

Německé Bavorsko potřebuje nejdříve potraviny a uhlí. Dostane-li se mu brzy uhlí, práce v továrnách může býti zahájena. Ludvík von Neupath, ředitel rakouské kreditní banky, prohlásil, že Rakousko potřebuje půjčku \$50.000.000, aby mohlo zakoupiti šestiměsíční zásobu bavlny, vlny a mědi. Na Čechy prý by mělo se působiti diplomaticky, aby nezabraňovali dovozu uhlí a kovu do německého Rakouska z Halice a jiných zemí.

Mírová konference měla by prý rozhodnouti, aby dluhy bývalé rakouské říše rozděleny byly rovnoměrně mezi Čechy, Uhry, Rakousany a Jihoslovany. Tento dluh je nyní 56.000.000.000 korun, z čehož 32.000.000.000 je papírový peněz, jež jsou v oběhu v celé zemi. Bude-li německé rakouské republice usouzeno, aby nesla toto břemeno, bude na mizině.

Belgie chce malý kus Holandska

Brusel, 29. listopadu. — Belgie musí míti levý břeh řeky Šeldy a požadavek takový musí býti přednesen v mírové konferenci, dle náhledu předáku všech belgických politických stran. Řeka Šelda protéká Belgií téměř v celé své délce. Severně od Antverp Šelda vniká do Holandska. To je pro Belgu velkou nevýhodou, jelikož vjezd do hlavního jeho přístaviště je kontrolován jinou národností.

Baruch může se státi nástupcem sekretáře McAdoo

Washington, D. C., 29. listopadu. — Bernardu M. Baruchovi, předsedovi válečných industrií, bylo nabídnuto, jak se vyznamene, místo sekretáře pokladu, jež opouští sekretář McAdoo. Bude-li nominován, je doposud nerozhodnutou otázkou. Baruch sice neodpověl přímo sloužití, ale potkával, že neměl býti ustanoven do kabinetu na tom základě, že působila by jisté obtíže skutečnost, že jeho jméno uloženo je hlavně ve vládních a jiných jistotách.

Blokáda Německa zůstane v platnosti do podepsání míru

Londýn, 30. listopadu. — Časopis Times prohlašuje, že pověsti, rozšiřované Němci, jakoby spojenci měli v úmyslu zrušiti blokádu Německa, jsou bez jakéhokoli podkladu. Spojenci nemají takového úmyslu, poněvadž by vzalo jim to z rukou nejučinnější zbraň, které je třeba k přinucení Němce k podepsání spravedlivého míru a provedení jeho podmínek, zvláště za nynějších zmatků v Německu. Až skutečný stav věcí v Německu vejde ve známost, spojenci a Spojené Státy dovolí Němcům čas od času, aby získali takové potřeby, které musí míti k vyživování obyvatelstva, v době jednání o mír, neméně blokáda zůstane v platnosti až do podepsání míru. — Ohledně německých pokusů o činné rozdílu mezi dohodovými spojenci a Spojenými Státy, praví časopis Times, že takové snahy budou bez jakéhokoli výsledku.

Pro osvobození řeckých občanů z tureckého jarma

New York, N. Y., 30. listopadu. — Osvobození 3.000.000 Řeků, udržovaných pod despotickou vládou Turecka a Bulharska, mělo by býti jednou z podmínek světového míru, dle prohlášení Johna N. Metaxy, bývalého guvernéra solunského a osobního přítele premiéra Venizelose, vydaného prostřednictvím řecké informační úřadovny zdejší. Historie těchto Hellenů, praví Dr. Metaxa, je historii života pod hrůzovládou. — Tito lidé jsou oprávněni k pomoci Ameriky a celého světa a k svobodě, kterou zasloužili si svým podílením se na bojích po boku řecké armády v operacích na Balkáně, jež vedly k zrcení Bulharska.

Týden kampaně pro šetření potravin

Washington, D. C., 30. listopadu. — Kampaně za účelem přesvědčení lidu Spojených Států, že musí pokračovati v šetření s potravinami, aby kolem 300.000.000 hladovělých lidí v Evropě a blízkém východě mohlo býti vyživováno, bude prováděna po celý příští týden vládní potravinou administrací. Počinaje neděli, kdy poselství potravinového administrátora Hoovera bude čteno ve všech chrámech v zemi, všech prostředků bude použito k tomu, aby náležitě osvětlena byla americkému národu příležitost pro novou službu a obět v zájmu milionů lidí zbavených německého jarma. Každý den v týdnu stanoven bude pro zvláštní fási této kampaně. V prohlášení potravinové administrace se praví, že Spojené Státy musí poslati 20.000.000 tun potravin do Evropy.

Bolševici v Rusku vidí blízký konec

Londýn, 29. listopadu. — Stockholmská depeše, uveřejněná v časopise Times, sděluje, že mezi ruskými bolševiky převládá mínění, že duové jejich vlády jsou již sečteny a z toho důvodu nepochybně obnoveno bude rudý terrorentokráté více než jindy zasahující též cizince. Ani Němci v některých případech není šetřeno. — Bolševici cítí, že tito nejsou již pod ochranou německých imperialistů, před jejichž mocí se sklánějí. Lenin prý se vyslovil pohrdavě o německé revoluci, v které nespátřuje vítězství vále proletariátu. Praví se, že všechno je připraveno k odjezdu bolševických vůdců do některé neutrální země pro ten případ, kdyby půda hořela jim pod nohama.

Senátní výbor pro zrušení zvýšení poštovních poplatků

Washington, D. C., 1. prosince. Odvolání zvýšení poštovních poplatků bylo schváleno senátním finančním výborem. Má dojiti faktič k zrušení pásem při dopravě druhé třídy, s dodatkem, že poplatky mají býti 1 a půl centu za libra za okrahem 200 mil.